ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME

Nr 3. SOMMER-HØST 1998 30.årg.

Slektstevne.

Slektstevne 1998 på Dyrstad.
Slekt etter Karoline Rasmusdatter og Peder Torkildsen.

Fors. s. 2.

Fors fra s. 1.

Den 8. august var det duket for stort slektsstevne for etterkommere av Peder Torkildsen og Karoline Rasmusdatter. Det er i år 164 år siden de to ble født, på Dyrstad. Og mange har det blitt som har sine røtter fra disse to. 280 mennesker, fordelt på 7 barn som de to satte til verden. De 7 barna var: Hermine Margrete, Johan Reimot,Torvald, Christian Gabriel, Martin Fredrik, Bolette Severine, Betsy. Fire av disse slektsledd lever og blomstrer fremdeles på Skjernøy.

Det var en fargerik og flott forsamling som inntok en velfrisert hage hos Erna og Thorstein Dyrstad, på Dyrstad, ca 260 mennesker fra så fjerne strøk som Mexico og USA. Alle aldre var selvsagt representert, fra de yngste i sitt aller første leveår, til de mer voksne langt oppe i 80-årene. Fire av de som var til stede hadde direkte avstamning fra barn av Peder og Karoline, Målfrid Berge, Arthur Berge, Alf Pedersen og Liv Gustavson.

Værgudene var slett ikke snille med oss, og kort tid etter velkomsten, begynte regnet, og vi måtte i all hast ta fellesbildet som var bestilt. Fotograferingen gikk greitt tross været, og resultatet var utrolig fint. Fotografen fremkalte bildet i løpet av et par timer, så alle kunne få kjøpt sitt eksemplar før de gikk hjem.

Regnet hadde ikke til hensikt å slutte av, selv om værmeldingene gikk ut på lettere vær ut over ettermiddagen. Det ble snarere tvert i mot, verre og verre. I håp om at det skulle lette, forsøkte vi å finne ly i uthuset. Men så ble kursen lagt for kapellet, hvor det resterende programmet, med blant annet historisk tilbakeblikk, sang og innlegg fra de fremmøtte ble gjennomført. Etter de rådende værforhold tror vi de fleste var godt fornøyd med gjennomføringen.

Et slektsstevne er ikke noe man arrangerer hvert år, og det var gått nesten 30 år siden sist denne slekten var samlet. Så initiativtakerne fant ut at nå var det på tide. Det er viktig å kjenne sine røtter, minnes slektsledd som er borte, og hygge seg sammen, og ikke minst skape interesse og ønske blant nye generasjoner om å følge opp i fremtiden.

Arrangementskomiteen.

En sommer er over.

Høsten har for lengst gjort sitt inntog. I år har vel ikke overgangen vært så veldig stor.Hoved-inntrykket av sommeren er stort sett regn, skyer og vind, med noen alt for få smeigedager nå og da.
Noe av det som i ettertid slår en, er aktiviteten på sjøen, denne er i stadig endring, farten øker for hver sommer. Fra ulykkesstatistikken og avisoppslag på landsbasis, blir man stadig minnet om dette. Men også i vår lokale «sandkasse» er dette helt påfallende, man merker det best i indre strøk så som Nordfjorden. En stadig større del av fritidsbåtene er hurtiggående , og miljøet blir derav et annet, mer tidsmessig vil nok noen kalle det. Men for kanskje de fleste ferierende og fastboende er dette en forringelse, støy og bråk og råkjøring er økende. Unge båtførere over og under lovlig aldersgrense, har båten som «barnepike», og kjører rundt og rundt mange ganger uten mål og mening, og til stor sjenanse for omgivelsene. Og målet for mange er stadig større motor, som kan gi enda mer fart. Roen og freden som de fleste søker blir borte eller i det minste svært forstyrret. Villingfiskerens tid på fjorden er forbi, han passer liksom ikke inn lenger.Jeg tror dessverre at dette er en utvikling som vil vedvare, i de nærmeste årene. Fartsbegrensninger kan være en måte å redusere problemet på, men har neppe så mye for seg, da kontrollapparatet med sin kapasitet ikke har noen mulighet for å drive effektiv kontroll. Nei, en mentalitetsendring er nok det som må til, og da må det nok bli enda litt verre før mange nok reagerer.

Evert Knutsen

SKJERNØYPOSTEN

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Redaktør: Sigurd Aalvik, Tlf. 382 68611
I redaksjonen:
Georg Walvick, Tlf 382 68636
Norvald Jenssen, Tlf 382 68675
Evert Knutsen, Tlf 382 68686
Rita T. Dyrstad Solvang, Tlf 382 68716
Adr.: Skjernøy, 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck kd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnent pris pr. år kr 50,-
USA $ 10,-

Litt fiskeprat

Skal vi summere opp noe av fiskefangstene i sommer, må en ta forbehold i de dårlige værforbeholdene, kuling og vind nesten hver dag. Vi begynner med laksen. 5 - 6 kilenøter og ca: 10 krokgarn var i sjøen utenfor her, men enkelte som fisket lengst ute fikk ikke ut krokgarna mer enn 3 - 4 fiskedager på grunn av uværet. De som fisket lenger inne fikk en del laks og svele, beste fangsten var de som fisket vest på Stusøy, ca: 20 fisker i krokgarnet og 39 fisker i kilenota. De som fisket lengst ute fikk bare noen få fisker. 4 båter fra øya dorger etter makrell, og det har vært et godt fiske i de siste ukene. Alle har automatiske dorgemaskiner, fra 3 til 5 stykker hver og de er utrolig effektive. De 30 til 35 fots båtene med en mann ombord har fangster på 2 - 3 tonn uten at han tar av en eneste makrell, fisken renner så ned på en renne i kjøletanker med is og vann. Det meste arbeidet er lossinga som er tungvint med mye sortering av små og store fisker, den skal sorteres i 3 størrelser. Pris pr. kg til fisker for størrelse over 600 gram er: kr 7.25, størrelse 400-600 g. kr 4.50 og under 400 g kr 2.25.

Det har vært gode reke fangster, men været har hindret mye og enkelte uker har det bare blitt en eneste tur, men turer med fangster fra 300-800 kg er ingen sjeldenhet.

Ålefisket har vært dårlig i sommer, temperaturen i sjøen har vært altfor lav. Dette gjør igjen til at prisen blir bra, ca: kr 58.00 pr kg for stor og kr 38.00 pr kg for små.

Krabbefisket har vært godt, og den har vært usedvanlig fin i år. Salget har også gått veldig bra, med en pris på kr 7.00 pr krabbe.

Vel møtt igjen når hummerfisket er over, og jula nærmer seg.

Ungdomsforeningen. Fors.

Økonomien i foreningen er blitt betydelig bedre. Innsamlingen av frivillige gaver siste år ble ca. 25.000. En hjertelig takk til alle givere.

De gamle snurredassene ble solgt for kr 12.000.

Taket over alteret er reparert ved dugnad med suplater og nye lekter.

I forbindelse med navnforandring på foreningen skal det være et medlemsmøte 21. okt. for å drøfte dette før det endelig blir vedtatt på årsmøte i desember.

Ungdomsforeningen og Menighetsutvalget har i samarbeid bestemt et ledermøte på kapellet 13. okt. for alle styremedlemmer og ledere som har virksomhet på kapellet.

Som nevnt side 4, er kveldebibelskolen som har fått navnet «Nytt liv» igang 28. okt. første kurskveld har temaet Ansvar: Om å være til - og ha tid. ved Hans Kristoffer Goa.

Andre kurskveld 4. nov. er Ansvar: Om å invitere mennesker til tro. ved Rolf Kjøde.

Tredje kurskveld 11. nov. er Ansvar: Kall til å bli - kall til å gå. - Misjon. ved Kai Stoveland.

Fra Skjernøy vel.

Blant Skjernøyfolk er det en positiv holdning til at det blir flere fastboende på øya. I den anledning har Skjernøy Vel begynt med en liten «blomster oppmerksomhet» til de nyinnflyttet. Denne oppmerksomheten skal symbolisere denne holdningen med en liten velkomsthilsen. I høst delte vi ut 5 stk blomster til: familiene-: Bydahl i Skjernøysund, Skogen på Nedre Farestad, Karlsen på Nedre Farestad, Pettersen på Nedre Farestad og Sandvik på Rosnes.

Familien Tallaksen på Berge var da ikke flyttet til øya, men vil få blomster i nær framtid.

Mere fra Skjernøy Vel under «Smånytt fra Øya».

Ungdomsforeningen.

Samlingsfesten etter sommeren var fredag 11. sept. kl 18.00 og det var godt frammøte. Helga Marie de Presno holdt andakten og det var sang og musikk av familien Reckmann. Videre framover kan nevnes at torsdag fredag og lørdag 8. 9. 10. okt. blir det møter ved Magne Kjetså, og søndag 11. blir det søndagsskole og familiemøte. Det blir 3 kvelder med kveldsbibelskole, onsdag 28. okt. - onsdag 4. nov. og onsdag 11. nov. Vesterøyas kvinneforening har utlodning fredag 23. okt og Østerøyas kvinneforening har utlodning lørdag 14. nov. Vi får besøk av Mandal Sangforening fredag 6. nov som vil lage sangkveld for oss. Ungdomsforeningen skal ha årsmøte fredag 4. des. og fredag 11. des får vi besøk av Flekkerøyguttene som lage en ny sangkveld for oss. Søndag 13. des vil hele menigheten synge «Julen inn».

Som nevnt forrige nummer skulle det være Skjærgårdsgustjeneste i Slyhola på Rosnes. Grunnet sterk vind kunne det ikke gå and å holde den der, men en valgte bryggen innerst i Ystevågen som var et utmerket sted. Det var overskyet og litt kaldt, men det møtte opp ca: 150 mennesker. Per Ragnar Haraldstad forrettet og en forsangergruppe ledet allsangen med støtte av fløyte og gitar. Etter gudstjenesten var det matøkt med lokalhistorisk innslag og deretter natursti i området

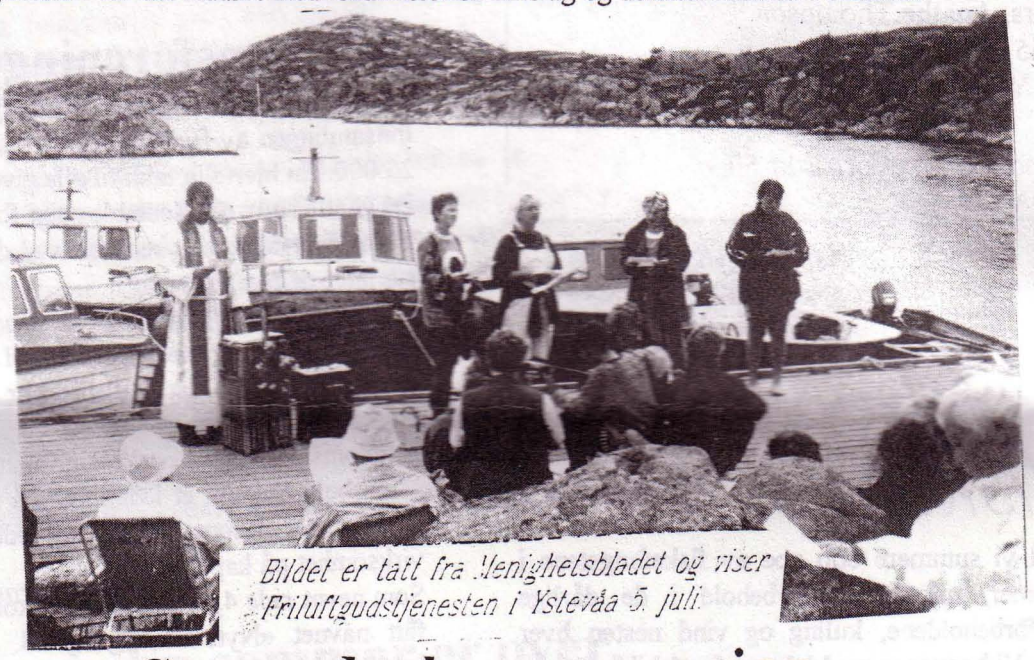

Bildet er tatt fra Menighetsbladet og viser Friluftgudstjenesten i Ystevåa 5. juli.

Støyende broreparasjon.

Heldigvis har det blåst så mye i sommer at det nesten har overdøvet støyen fra reparasjonen på brua. Støyen har vært sterk, men det har også vinden vært. Det har vært et svært strev med å holde presenninger rundt stillasene på plass. Arbeidet på broen begynte første uken i juli, og det pågår ennå. En venter å bli ferdig i oktober. Bortsett fra stopp noen dager og avvikling av sommerferie i slutten av juli og et par uker i august har arbeidet gått jevnt. Det vil si at arbeidet pågikk hele fellesferien, og for dem som ferierte på begge sider av Skjernøysund i hus og hytter var det et veldig bråk, og de dagene det var stille kunne en nesten ikke sitte ute. Arbeidet ble heller ikke avsluttet noen ganger før kl 22.00 om kvelden. Arbeidet består i å vannmeisle armeringen som er kommet fram av betongen, det er denne lyden som er så intenst. Etter vannmeislingen blir det lagt på ny betong. Jernarmeringen i bruen ruster opp og betongbiter faller av. Da broen ble bygd i 1964 ble det brukt sand fra havet. Saltet i sanden angriper nå jernet og gjør betongen porøs.

Bildet viser en del av stillasene satt på plass. Seilingshøyden under broen er nå 6 meter mindre, og fartsgrensen over broen er 30 km.

Det var en gang (3.)

Av Fridtjof Hald (fortsettelse fra forrige nr.)

St. Hanskvelden var for oss på hytta innledningen til en lang sommerferie, d.v.s. helt til skolen skulle begynne igjen i august. Det kunne synes som det lå et hav av tid foran oss, men tida gikk bare så altfor fort, og hva kunne nå grunnen til det være? -- Jeg tror at svaret må være at vi trivdes så godt med å være der. Vi følte oss ett med gårdens folk og kunne være med og ta aktivt del i forskjellige gjøremål, så som f.eks. slåttonna. Like etter St. Hans tok den til. Knut og Bolette var som regel "først ute". Gresset ble av de fleste slått manuelt med ljå, men hvor forholdene lå til rette for det, f.eks. på "Duken" på myra, ble slåmaskin unntaksvis brukt. Såvidt jeg husker var det før krigen 1-2 hester som kunne kobles til en slåmaskin. Det var lite brukt å hesje høyet. Det ble derfor liggende på marken etter først å være blitt "breidd" og deretter vendt før det var klart for innbæring i løa. Hvis regnet truet, ble høyet rakt sammen i såter. Det var trivelig å være med i høyinga. Spesielt var det stas å få ei "byre" på ryggen, og å bli kvitt den så fort som mulig. Det gikk liksom sport i det. Det kunne ofte være lang vei å bære høyet, f.eks. fra Rennemyra, Nesemyra, Torvmyra eller Murmesteren. All slått måtte utnyttes.
For Jonas og Kristiane betydde det at de måtte bruke båt når de skulle slå det som kunne utnyttes på Stusøy. Hele familien dro da avsted og var utrustet for dagen. Det var ikke bare spøk når høybyrene i kronglet terreng skulle bæres ned i båten og så fraktes hjem til Sundet i en frisk nordvest bris til liten kuling, men det gikk alltid bra. Fra Langvika måtte også høyet fraktes i båt, men det var jo en langt kortere strekning og på langt nær så utsatt som transporten fra Stusøy.
Når det var kommet tilstrekkelig høy i løa, fikk vi lov til å hoppe i høyet, og det kunne hende at det også ble gitt tillatelse til å overnatte i løa. Så langt om høyinga. Den ga oss frivillig og lystbetont arbeid den første del av ferien. Men høyinga var også et ledd i den første høsting av jordens grøde. Før en imidlertid var kommet så langt, lå det hardt arbeid bak. Skulle jorda gi avling, var gjødsling nødvendig.
Det var naturgjødsel som ble brukt. Møkka skulle ut på jordene, og den ble båret på ryggen i flettede "møkkorver". Det skal ikke stor fantasi til å forstå hvilket slit dette var. Det er derfor så synd i dag å se hvorledes all mark som før ble holdt åpen, nå er gjengrodd og knapt ligger for fefot.

Jorda ga ikke bare høy. En var fortrolig med prinsippet om vekselbruk. Det ble derfor dyrket poteter, korn og grønnsaker år om annet på samme jordstykke. Høstingen av disse produkter, bortsett fra tidligpoteter, skjedde nok på et tidspunkt da vår ferie var over. Jeg har imidlertid vært med å treske korn (havre). Det foregikk på låven hvor "treskemaskinen" var plassert. "Maskinen" var - såvidt jen kan huske - en trommel med pigger. Trommelen ble med sveiv drevet manuelt rundt sin egen akse. Etter at kornbandet var ført gjennom maskinen, falt korn og "agner" ned på golvet. Det hele ble deretter tatt opp i et øsekar og ble slengt mot et seil (presenning) som var hengt opp på en vegg. På denne måten ble kornet og agnene skilt.
Selv om brukene var av beskjeden størrelse - 1 til 2 kyrs føde - noen sauer og høns, spilte avkastningen av bruket en viktig rolle som ledd i en naturalhusholdning som før krigen i høy grad eksisterte.

Fors. s. 7.

Det var i krigens tid (12)

Vi forsetter her med fortellinger fra krigen, med et intervju med Birgit Jenssen og Paul Kristiansen som er fortsettelse fra nummer 2. i år. Paul Kristiansen døde lørdag 29. aug. i år. Intervjuet i nr. 2 sluttet med at det var mange minesprenginger. Paul forteller at minene når de lå i sjøen var nokså gode å se, han kunne ikke huske at han hørte det var noen ganger det var like før en traff en mine. Men alle var oppmerksom på denne fare. Det var litt spennende å gå langs strendene for det var mye rart som drev i land. Birgit forteller videre om et minne hun har om «torpedokjøttet». Det var julaften 1942 og Alfhild og Andreas Dyrstad skulle komme til oss inn fra Ryvingen, Andreas var fyrbetjent der ute da. Men de kom ikke, og vi var redde for at det hadde hendt dem noe på veien inn. Og det hadde det, for hele sjøen lå full av høyballer, og i mørket var de umulig å se. Høyet surret seg inn i propellen så det var nesten umulig å komme fram. Og det lå også haugevis med kasser fulle av hermetikk. Alle høyballene var beregnet til for hester. Og når de endelig kom fram hadde de båten full av hermetikkbokser. Vi gjemte dem på sjøbutrævet og vi var så redde for om noen fikk greie på dette at sjøbuloftet sto full av hermetikkbokser. Men vi feiret julaften, og senere fikk de gjemt boksene alle veier. Nesten alle hadde fått fatt i bokser som ble gjemt i løer, steinrøyser og urer, ja over alt. Det var fint kjøtt i boksene, og så var det smørbokser på 3,5 kg. Fint dansk meierismør. Kjøttet var også dansk.. Vi var alltid litt redde når vi skulle hente boksene, tyskerne kunne jo ligge på lur. Så kom det en tid da vi ikke måtte bruke alle de potetene vi hadde, Eugen Walvik og Emanuel Berge gikk rundt og målte høyden i potetbingen, hvis det var for mye poteter så måtte en levere det til forsyningsnemda. Hvor mye poteter en kunne ha gikk etter hvor mange personer det var i huset. Paul forteller at Emanuel gikk rundt med tommestokken og stakk den bare så vidt ned forbi potetene: « Det er ikke noe her sier han». Han var grei til å finne ut at det ikke var for mye poteter. Men de som hadde litt større åker måtte nok levere til forsyningsnemda. Det var mye som måtte kontrolleres. Vi fikk skjemaer som måtte fylles ut hvor mange dyr vi hadde, og vi måtte oppgi hvis noen daude. Rasjoneringsskjemane måtte vi fylle ut hver måned. Så kom det rasjonering for klær, så for sko, sko var det helt håpløs å få fatt i. Det ble å om sy klær, vi sydde kjole av laken og farvet dem.. Det var noe sånn klesfarve å få kjøpt. Sko var det helt umulig å få fatt i, men så kom det noen sko som var laget av papir og noen var laget av fiskeskinn, det var trebunn i disse. Men så gikk vi ut til skomaker Simonsen på Ytre Farestad. Han tok ut trebunnen og satte i lærbunn. Skoene var ikke så veldig dyre, men de varte ikke så lenge. De hadde også fine farger. Paul forteller at han og Arne skulle på kino i Mandal, og de tok båt til Strømsviken for de torde ikke å gå i land i Kleven når det var mørkt, og vi hadde en sekk over eksosen for at det ikke skulle bli så høy lyd. Jeg husker da vi hadde gått fra Strømsviken til Mandal så datt bunnene ut av skoene til Arne, så han gikk på kino på strømpene med overlær av sko på. Motorbåten fyrte vi med knott, for vi hadde bare tilgang på noen få liter bensin i måneden, det var en generator, og denne ble fyrt opp med knott (trekull) det var den gassen som motoren gikk på, vi startet gjerne opp på litt bensin for så å slå motoren over på tregass. Motoren gikk veldig fint på den. Det hendte når en lukket opp generatorlokket for å legge på mer knott så sto flammene opp så en hadde ikke hverken hår eller øyenbryn igjen. Vi prøvde jo å få bytte til oss noe bensin med fisk og noe fikk vi, husker det kom en lekter til Skjernøysund med flybensin som skulle til Lista flystasjon og han stoppet i sundet, spurte om noen ville ha bensin, dette hadde han jo ikke lov til, han kjørte jo for tyskerne. Vi kom akkurat fra byen da, og vi hadde ikke noe som vi kunne ha bensinen i, så vi plugget brønnen i båten og fylte den opp til randen med flybensin. Det var ikke så godt å komme hjem med dette, for av og til kom tyskerne ned til bryggen for å høre om vi hadde fisk. Men det gikk jo godt den gangen også, vi fikk tappet opp bensinen og vi hadde nok for lang tid fremover. Jeg tror det kunne være 7 - 800 liter. Han som eide denne lekteren hadde det med det å stoppe i Skjernøysund, og han gav eller byttet bort bensin, når han kom fram så måtte han forklare seg for han ikke hadde full last og han fant alltid på en unnskylning og han kjørte så lenge krigen varte. Han hentet oljen i Kristiansand og gikk til Lista. Denne bensinen hadde høy oktan og var nok ikke så veldig heldig for de motorene vi hadde, men sveiv gjorde dei. Birgit forteller at de samlet ungdommen. Sigrid Gabrielsen lagde kor og vi var 26 stykker med, og vi hadde det veldig moro da.

Fors. s. 7.

Det var en gang ..... Fors. fra s. 5.

Gårdens produkter var også en inntektskilde ved salg av f.eks. egg, frukt og kanskje fra tid til annen, litt hjemmekjernet smør. Fløten som ble brukt, var skilt fra melka ved en seperator som ble manuelt drevet. Det var alltid gøy å få lov til å holde i sveiven og trekke separatoren i gang. Det var liksom noe helt spesielt ved det å se melka komme ut av ett rør og fløten av et annet. Når fløten etter noen tid var blitt sur og samlet i tilstrekkelig stor mengde til at det kunne bli en passende smørklump av det, ble den helt over i smørkinna som var av tre med sveiv utenpå kinna og skovler inni som gikk rundt når en trakk i sveiven. Etter hvert ville fløten klumpe seg og bli til smør.
Det var ikke alltid at en hadde melk, i hvert fall ikke hvis en hadde bare ei "kyr". Naturen krevde sitt. Som hos oss mennesker er det også i dyreverdenen "hua" som skal føre slekte videre. For at det kunne skje, måtte kyra finne seg en av motsatt kjønn. I kyras tilfelle ville dette si en stut, og den stod på båsen hos Edvard Berge i Bergeneset, og det var ikke annen måte å gjøre dette på enn å leie kyra i band. Sommerstid kunne en på veien ut til Bergeneset treffe på andre kyr som beitet. Det var ikke godt å vite hvorledes disse ville oppføre seg. Det hendte derfor at Bolette, hvis det var kyra hennes som skulle til stuten, spurte om jeg ville følge med ut til Bergeneset. Jeg ble utstyrt med en kjepp, og det var da min oppgave å jage vekk andre kyr som måtte komme i vår vei.
Vel fremme hos Edvard Berge, fikk jeg aldri lov til å være med helt frem til åstedet for akten. En måtte ikke få innsyn i noe slikt.

(fortsettes neste nr.)

Det var i krigens tid..... Fors. fra s. 6.

Vi øvde i lillesalen på kapellet hvis det ikke var for kaldt og vi var oppe i fire stemmer, og vi sang sånne lette ungdomssanger som f. eks. «Rett som ørnen stiger.....» Når vinteren kom så kunne vi ikke fyre opp kapellet for det var ikke ved og strøm til det, så da var vi hjemme hos Sigrid som budde i den ene halvdelen av huset til German Gabrielsen. Så tok vi med oss hver sitt vedtre alle sammen og så fyrte vi opp i stuen til Jonas og Sigrid, du kan tru det ble en svær haug med ved foran kakkelovnen 26 vedtre, og vi hadde det «alle tiders». Husker en gang vi skulle synge på Valand bedehus, så vi reiste litt rundt og, men vi hadde så lite å komme fram med, så fikk vi Paul og noen andre som hadde motorbåt til å kjøre oss inn til Harkmark. Og så gikk vi videre derfra til Valand bedehus. Vi var andre stede også å sang og vi trålte avgårde. Det var en god gjeng, og det var svært sosialt.

Fors. neste nummer....

Til German Gabrielsen og Edgard Berge sin hjemkomst fra Tyskland i 1945.

Skrevet av Arthur Jenssen.

Nu mens vi holder en tilstelling her, vi tilbake vil gå et par år. Det var føre jul da dette skjer som vi forsøker å tenke på. Der gikk et bud langs vår sørlanske kyst. Vi alle oss akte må og allting så mørkt ut og ingenting lyst, og stille vi visket og gikk på tå. Alle vi viste at kanskje just jeg, skal vandre bak murene grå.
Da kom også båter med mannskap stort de stevnet i «Våa» ut. De hadde nok våpen og håndjern ombord og trodde nok fangen var en umulig gutt og en kjempe kraftig og stor. Så fikk vi høre det sørgelige bud: Vår forhenværende formann i foreningen var tatt, nu som vi just skal vår jul, ja just når de bærer seg ad. Men dagene gikk og forsvant. Vår Gunhild fikk brev og hadde dem lest, vi nysgjerrige spurte: «Hvordan lever han»? Bare godt! De måtte vel si det for skam. Men tiden gikk, 1 måned eller to, da kom det et bud igjen, nå har de vel tatt en flokk kan - du tro at Edgard er også blant dem. Han ble tatt fra sitt arbeid og sendt avsted. Ja, «Hvor hen»? Det viste ei vi. Og rykter gikk og tanker fulgte med og alle de sa: «Til Tyskland de sender nok de»!

Fors neste side.

Fors. fra s. 7.

Og året det gikk, ei forandring det blev, kun planmessig gikk det vel alt. Skjønt lite vi så til krigen hos oss, dog tanker tok flukt i mot sør. Vi lengtet og bad, var «jøssing» i trass mot nazismen og terror klør. Fra German vi stundom fikk høre en lyd, han fisket med en kamerat og med Jens-men om de fikk fisk så langt mot syd-vi forsto de var nok heller lens. Så fikk vi høre en svak liten røst. Det var Jens som fikk tusket det til: «Edgar er her!» Det var som en trøst og enda et lite smil.

De måtte være stumme, borte helst vekk for farlige var hver en mann, for deres nerver var nazistenes skrekk. De forlate måtte sitt land. Her hjemme vi gikk i konvoi hver helligdag for å spørre om nytt på VÅR front, for ryktene gikk og det var ingen sak og slå en bolt eller to. Både gammel og ung vi møtte godt frem, men Aamoth han var nok den ivrigste han. Og var det en dag han ikke var med, vi trodde han var og lyttet et sted. Og pipa han trofast i munnen bar og røkte tobakken ei var så rar . Mye kan hende på et par tre år, tida den skifter fra vinter til vår. Den 6. mai i år på en søndag var, vi ingen nyheter fikk høre. Vi ventet og ventet og ingen var kar om at noe nytt var å spørre.

Men den andre kveld var vel jubelen stor, det gikk mod hurra og sang. For alle var glad for freden, i kor vi ropte vel dagen så lang. Men mest betyr freden for dem som blev tatt, fra sine kjære der hjemme-mange ble tatt på den mørkeste natt, den stund går vel aldri av glemme.

Aldri har det vel steget slikt jublende kor av kvinne, barn og mann, som fra det norske folk som bor her i sitt kjære land.

Vær velkommen tilbake igjen! Vi ønsker begge to. Takk for at dere har vist dere er menn av den norske ætt og tro. Så takker vi Gud som gav oss fred. Han alene har skånt vårt land. Han som senket velsignelse ned. Makten og æren den tilkommer han. Så har vi da sett våre frukter av bønn, ei forgjeves har tårene flytt.

Vi bedd har for dem og Gud ser i lønn, hos Han kan vi forholde oss trygt.

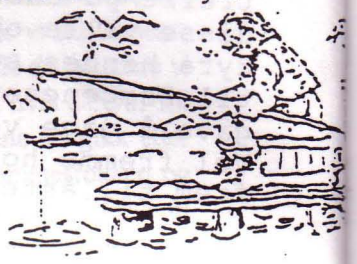

SMÅNYTT FRA ØYA.-

Elgku med to kalver.

For første gang på 3 år er det sett elgku med kalv igjen på øya. De har holdt seg mye ute i skaneset på vest siden av øya. Det er også observert en okse og en mindre ku. Det er veldig trolig at det er 4 elg her ute på øya, men det kan jo hende at noen av dem har vært her bare på kortere visitt.

Skjernøymarsjen

gikk siste søndag i august i et strålende høstvær, kanskje en av de fineste søndagene i hele sommer. Deltagelsen var også bra, 194 gikk marsjen. Det var som vanlig kaffe, vafler og litt kiosk varer å få kjøpt ved Dyrstad skolehus, i tillegg var de utstilling av gamle Skjernøy bilder i skole stua. En veldig fin søndagstur som mange turgåere benytter seg av.

Fiskerihavnene vernes.

Fiskerihavner på kystnorge skal vernes. Det er Kystdirektoratet som nå er i ferd med å kartlegge fiskerihavner som skal danne grunnlaget i er rapport om verning av fiskerihavner. I Mandaldistriktet er Dyrstadvågen på Skjernøy utpekt som fremtidig fiskerihavn.

Vegen ned til Krambubrygga.

Den første biten opp fra bryggen er nå steinsatt av eieren av den det gamle butikkbygget Terje Pettersen, og det er blitt riktig flott. Samtidig er det plantet blomster og busker. Vegen er også lagt litt om, noe som Mandal kommune ikke er helt enig i, for det er vanskelig å kjøre helt ned på brygga med bil for svingen blir for krapp. Men Terje Pettersen har nå kommet med et forslag til utbedring som kan brukes. Krambubrygga er kommunal og skal brukes til landstigning og frakting og henting av last som den har vært brukt til i alle år.

Hytteeiere må betale

selv regningen over kr 50.000 for kloakken på Farestad som huseiere kunne få dekket når de kobler seg til. Det er 12 hytteeiere som har fått krav om å koble seg til kloakkledningen, og to av dem har anket vedtaket som ble gjort av teknisk utvalg i Mandal kommune, som mener det var kommet klart fram da saken var i Mandal bystyre at tilskudd gis bare til eksisterende boliger. Tiligere har teknisk etat innstilt at hytteeiere få tilskudd. Teknisk etat beklager at de har gitt gal informasjon. Den ene hytteeieren som har anket har betalt kr 76.000 mener det er forskjellsbehandling da det er gitt tilskudd til boliger som brukes til fritidsboliger.

Da kongen og dronningen besøkte Mandal torsdag 27. juni.

I den anledningen var flere skjernøyfolk med å bidro til at besøket skulle bli så hyggelig og inspirerende som mulig.
Først ut var Agnete Kjellin, som hadde fått det ærefulle oppdraget å guide kongeparet rundt om i Mandal by. Helt på slutten av by vandringen var det lagt inn i programmet en stopp på Mandal husflids butikk i Gågaten. Koneparet med følge ankom hele ti minutter før avtalt tid,men mottagelses komiteen var fort på plass,og det var(uten om daglig leder av Husfliden) Hilde Herstad-Kari Pedersen-Irene Nilsen (f.Jenssen) .Kongeparet ble vist rundt i butikken og i andre etage hvor det var en bunad utstilling.Under runden i butikken hadde Dronningen fått øye på en lysestake som hun synest var så flott. Dette hadde betjeningen lagt merke til - så da Kongeparet kom ned etter omvisningen av bunadutstillingen,ble Dronningen overakt lysestaken.Hun ba om at de måtte pakke den inn og i mellom tiden ville hun gjerne benytte toalettet deres. Hennes ønsker ble selfølgelig gjennomført.
Kongen gikk videre inn i bakerste avdeling på Husfliden-verkstedet- det var for anledningen gjort om til en levende sjøbu,der satt Paul Kristiansen og Tora Christine Hopland (barnebarn til Rolf Valvik).Paul viste kongeparet en gammel teknikk som går ut på å knytte/bøte tau fast rundt glasskuler-kuler som tidligere ble brukt på fiskegarn langs kysten vår, og Tora Christine viste forskjellige måter å knytte knuter på. En hyggelig prat ble det også anledning til.
Selve "Sjøbu" utstillingen var det Hilde Herstad som sto for, og flere av tingene stammet fra Skjernøy fiskere og var villig lånt ut av. Georg Walvick- Per Herstad-Harry Larsen-Jan Harald Syvertsen- Paul Kristiansen og Liv Brit Jenssen. At kongeparet koste seg må vi anta, for oppholdet ble en del lenger enn det som var programmert inn i besøket.
Da byvandring og husflid besøk var unnagjort gikk turen for kongeparet ut til Sjøstjerna restaurant på Sjøsanden. Der var det Toril Dyrstad som var kveldens kokk. Hun hadde selv komponert menyen som var : forrett asparges med spekeskinke hovedrett ny potetervill laks- agurksalat og helt spesielt for anledningen stjernesmør (smeltet smør tilsatt forskjellig ingredienser) komponert av henne selv. Om hun var nervøs,"neeei" sier " konge og dronning" kokka, de er jo bare folk de og.

Vel kafeen starter opp igjen!!!

"Vi gleder oss til å starte opp igjen med en ny kafèsesong" sier 9 driftige og muntre kvinner fra øya. Og det er Karin Dyrstad-Elin Walvik-Inger Lise Adrianssens-Brenda Walvick-Erna Toft Dyrstad-Gerd Hansen-Rita Dyrstad og Toril Dyrstad.
Åpningstider:ons 16.00-1900 søn 13.00-17.00.
Nytt i år er søndagsåpent!!!
Dagene da kafèen er åpen er følgende:
ONSDAG 23. SEPT-ONSDAG 7.OKT-SØNDAG 18.OKT-ONSDAG 28.OKT ONSDAG 4 NOV-SØNDAG 15.NOV-ONSDAG 25.NOV OG TIL SIST I DETTE ÅRET ONSDAG 9 DESEMBER.
Middagene bestiller du når tid som helst hos Hilde eller Inger Lise på telf-38268761-38268830- men senest før tirsdagene når kafèen er på onsdagene og senest før fredag når kafèen er på søndagene.
Det vil under hver kafè dag være salg av kaffe mat og div godterier.
"Vi håper riktig mange kommer og støtter opp om kafèen, for da vil kronene komme fortere i kassen til Grendehuset som sårt trenger dem.Og ikke bare det- du vil også få god mat i hyggelige og sosiale omgivelser" sier de 9 driftige kvinnene med glede i stemmene.Ja vi i Skjernøyposten er helt sikker på at de har så rett så rett.

Dyrstad skolehusdagen Skjernøy historielag 10 år.

Onsdag 8.juli var det igjen duket for "Dyrstad skolehus dagen". Det var sol denne dagen og tålig varmt folk kom-ca. 130.Stk. Historielaget hadde laget en utstilling av gamle og nye Skjernøy fotografier-ca 400 i alt.
Nytt av året var en kalender for 1999 som ble solgt (er fremdeles og få kjøpt) i den er det fotografier fra Skjernøy i eldre og nyere tid,en fin julepresang!? Eller var det utlodning-støvlekast og tipping av vekt på pøs og tobakk som var fra krigens dager. En hyggelig og tradisjonell "Dyrstad skolehus dag".
Fotoutstillingen har forøvrig vært oppe flere søndager i juli og aug og den har vært godt besøkt,så styret i historielaget sier takk til dere alle for besøket og støtten.

Svenn Erik Wathne døde hastig fra lørdag 11. juli. bare 40 år gammel. Han var nå bosatt i Mandal , men var i ferd med å bygge på og innrede sin mors hus på Ytre Farestad for å flytte ut. Vi har vår sterke medfølelse til familien og lyser fred over hans minne.

Vedtak gjort på gårdsmøte i Valvik 26. mai 1998. Følgene er vedtatt: Grunneiere i Valvik har enstemmig vedtatt at beiterettigheter for sau fra 14. okt til 14. apr. oppheves. Det betyr det er slutt på den gamle praktisen med å ha løse sauer på våre einedommer. Gårdsmøtet ser disse beiterettigheter tilhører en annen tid, at det var en del av næringsgrunnlaget for kystbefolkningen. I dag er saueholdet blitt en hobby i vår moderene tid.

Gårsmøtet oppfordrer grunneiere på Dyrstad til å gjøre det samme.

Kraftig tordenvær.

21. juli slo lynet ned i sjøboden til familien Lusi og Tor Thorkildsen i Skjernøysund. Sjøbugavlen ble fullstendig smadret, det var som et bombenedslag. Det var flaks at ingen oppholdt seg på bryggen, da det lå biter over hele området.

Paul Kristiansen døde lørdag 29. aug. Han var i form så og si til det siste, ble innlagt på sykehuset dagen før. Paul var en ekte skjernøymann og drev fiske først sammen med sin bror Arne hvor de hadde skøyte sammen, senere alene eller sammen med andre. Vi har i gang en føljetong hvor Paul og Birgit forteller fra krigen i dette nummer. Paul hadde alltid noe å fortelle og humøret var nesten alltid på topp. Han var godt likt både på øy og land. Vi lyser fred over hans minne.

Barnedåp Skjernøy kapell 14. juni. Dåpsbarn: Marika Sofie Grøsfjeld, foreldre: Marianne Nepstad og Kjell Erik Grøfjeld.
Dåpsbarn: Tina Moland, foreldre: Linda og Jan Moland fra Mandal.
Skjernøy kapell 20. sept. Dåpsbarn: Adele Austrud Revheim, foreldre: Mette Austrud Revheim og Thomas Revheim.

Nye innflyttere.

Trine og Terje Bydahl med barna Marlen og Julie som flyttet inn i huset etter Jens Haugland i Skjernøysund. Hele huset er nå nyoppusset.
Så Odd Arne og Benedikte Skogen som har overtatt huset til avdøde Kent Arne Tonnesen på Farestad. Odd Arne er utdannet prest og er lærer på bibelskolen Hald i Mandal.
Så Turi og Terje Pettersen med barna Jon. Stian og Torje som har revet ned den gamle butikken og bygd opp et svært hus med seilloft på stedet. Han er også eier av seilbåten «Det glade vannvidd» Som ligger fortøyd ved siden av huset.
Så Inger Lise og Fred Roger Karlsen med barna Rikke og Kaja som har flyttet inn i Sollia, huset til avdøde Helga og Arthur Jenssen. Familien bygger hus på Rødsteinen, og murarbeidet er allrede godt igang.
Så Reidun og Rolf Sandvik som har flytter inn i boligen på Rosnes, som de har hatt som sommerbolig i mange år.
Så Jonna og Arthur Tallaksen med to voksene barn Lovise og Morten som har flyttet inn i huset etter avdøde Hellen Syvertsen på Berge Huset er fult restaurert og ryddet tomt. Så det er nå godt synlig fra sjøen.
Vi ønsker alle 6 familier velkommen til øya og håper de vil finne seg godt tilrette og trives her.

St. Hansaften.

Det var fint vær og tålig god temperatur.
«Hvor var du da Norge slo Brasil»: svar: Etter kl 21.00, hjemme foran TV eller i båt på Nordfjorden og vinket med en reiseradio i den ene neven og et norsk flagg i den andre. Ja, det var slik det var. St.Hans bålene ble tent enten før kl 21.00 eller etter kl 23.00. De to timer var det stille, men det var en del båter på fjorden som hadde radio og flagg. Etter kl 23.00 ble det livlig, da kom båtene og bilene og folket på brua. Og bålene flammet opp. En fin kveld

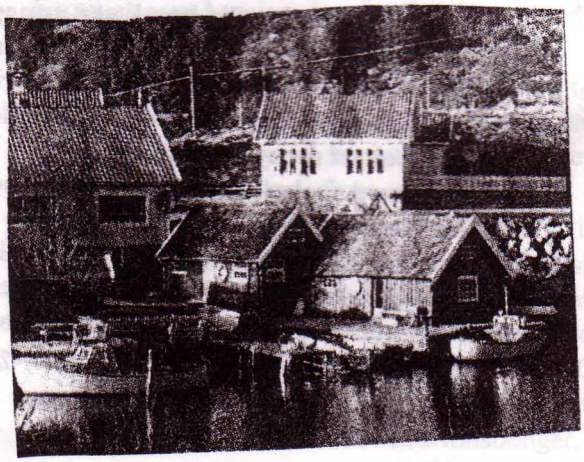

Fra Skjernøy vel.

Det er sendt søknad til Aksjon skolevei ang. tilskudd til lyspunkter langs fylkesvei, Skjernøysund. For at søknaden skulle bli behandlet, måtte vi få bekreftelse fra kommunen på at de ville overta driftsansvaret av lyspunktene. Bekreftelsen er skiftelig bekreftet av kommunen. Vi håper på positivt svar etter behandling av søknaden.

Vi har fått tilbakemelding angående opprustingen av den kommunale veistrekningen Skjernøysund - Kirkeviga. Det er foretatt befaring på det aktuelle området. Det er ingen midler for opprusting av dette området i år. Vellet må sende inn en ny søknad innen februar / mars neste år.

Det er sendt brev til Mandal Renovasjonselskap ang. flytting av søppelcontainer fra Bergstøbrygga. Som kanskje mange har registrert containeren meget uheldig plassert i dag. Søppelcontaineren står ved 80 km sone, plassert nær en sving, dårlig parkeringsmulighet for levering av søppel og den fører til støy og sjenanse for naboer. Plasseringen er ugunstig og trafikk farlig for sjåførene som skal hente / levere søppelcontaineren. Forslag med to alternativer er foreslått i brevet. Vi har også skrevet brev til Statens vegvesen ang. utbedring av trafikkfarlig vei langs fylkesvei 203 Tregde ut mot og på Skjernøy. Den store trafikkbelastningen i sommermånedene har ført til uheldige situasjoner. Det er en del ulovlige parkeringer, svingete og smal veistrekninger med skumle skrenter. Det søkes om autovern hvor det er størst behov, og da har vi spesielt nevnt et sted i Skjernøysund, samt første veistrekning mellom Brennevinsmyra og Homsvik. Det er også utrykt ønske om å gjøre noe med den ulovlige parkeringen lange veien. Vi har fått svar på noen av disse henvendelsene.

Skjernøy Vel setter snart i gang julelotteri. Vi har mange flotte gevinster. Av gevinster vil vi spesielt nevne en stor kaffeduk og et «slumre»lappeteppe. Vi håper på stor interesse for salget og takker alle på forhånd som støtter et tiltak til beste for øyas befolkning.

Det blir Knabentur 22. - 24. januar 1999. ansvarlig er Allis Hansen og Bjørn Vikøyr.

Helselaget feirer 50 år

I dag er kapellet pyntet til fest, det er nesten utrolig hvor årene farer avsted, men det er sant, Helselaget er blitt 50 år. Den gang het det Halse og Harkmark Helselag. Vi var sammen med lag flere steder i sogna. Dette fant styret ut var vanskelig for oss som måtte ha båtskyss, dette var jo i 1948. Vi ønsket å ha vårt eget lag her på øya, og slik ble det. Skjernøy Helselag er navnet nå.

Nå skal det feires, Oddbjørg leder med «stø hånd» som hun har gjort nå som formann i mer enn 25 år. Festen var 5. september. Oddbjørg ønsker velkommen til fullsatt sal, der er dekket 5 bord som bugner av nydelig roser i fine oppsatser av Anne Marie Syrdal, flott gjort. Det ligger nok mye arbeide bak en slik fest, mat, underholdning, sang og slikt. Alt skal klaffe greit og så innbydelsene til både øyas folk og omegn. Vi begynte klokken 17. Mimrekoret fra Holum stiller opp med sine muntre sanger, de hadde mange av dem. Oddbjørg fant frem den gamle protokollen og fortalte litt fra svunnen tid, og nevnte Sigrid Å. Gabrielsen og Martha Berge som noen av de trofaste medarbeidere. Ragnhild Bergstøl holdt festtalen og sa hvor viktig det var med nasjonal foreningene og alle små foreninger som arbeider for saken, og alt hva pengene gikk til innen helsesektoren. Et interessant foredrag. Fylkes formann Asborg Vårdal overrakte en fin krystall vase med nydelige blomster i til Skjernøy Helselag, mottatt av Oddbjørg Berge. En fin oppmuntring. Oddbjørg sa at hun i alle disse årene hadde en trofast flokk i styret, og nevnte spesielt Jorun Abrahamsen som har vært med i 26 år, og også Tove Jensen, et trofast styremedlem i 21 år. De to fikk en nydelig nål hver og blomster, der ble takk og klapp for deres innsats. Tobias Larsen ble også nevnt, i mange år har han vært revisor for hele regnskapet. Han fikk også nål.

Når alt dette var over var det fin bevertning med smørbrød og bløtkake. Helt topp!! Etter endt måltid gikk vi over til ett annet avsnitt. Karin Dahl datter til John og Anna Walvick sang så fint for oss, og Grete Storaker spilt piano til sangen. Inni mellom var det allsang. Eilif Christensen hadde andakt og talte fra Joh. der Jesus spurte disiplene: « vil dere

Fors. neste side.

Fra forrige side.

også gå bort ». Peter svarte: « Herre, hvem skal vi gå til, Du har det evige livs ord ». Han fortalte også om sitt arbeide som kaptein på redningsskøyta «Ægir», om en båt som forliste utenfor Lista, og en finsk gutt omkom, og foreldrene som senere kom fra Finnland for å legge blomster på havet hvor sønnen druknet og «Ægir» førte dem ut til stedet. En gripende opplevelse og beretning. Han leste til slutt den 121 salme «Hvor kommer min hjelp fra, min hjelp kommer fra Herren.»

Oddbjørg takket for alle fremmøtte, og vi vil også her bringe henne og damen på kjøkkenet, de er visst fire-fem i alt, en hjertelig takk for alt det de gjør for oss så mang en gang.

Birgit Jenssen

Sommerværet.

Været i Juni, Juli og August må en flere år tilbake for å finne dårligere. Ikke en eneste dag med temperatur over 20 grader i skyggen, og vannet i sjøen kom ikke opp i mer en 16-17 grader. Til sammenligning var det i fjor 44 dager med temperatur over 20 grader i skyggen, og sjøen holdt 22 grader i lange tider. I juli i år hadde vi også et par dager med ordentlig høstkuling med skikkelig tung sjø. Det var rene hummerfiske vær. Det har i sommer også vært mye regn, og når solen dukket opp så blåste de opp samtidig. Været sommeren 1998 er et kapittel som vi helst vil glemme fortest mulig

Men det kunne dukke opp noen godværsdager i mellom, og den siste uken i aug. var ganske fin. men det har helst vært fuktig også nå i sept.

Men vi har heldigvis lett for å glemme. En skal ikke lengere tilbake enn 5 år da sommeren var nesten likedan. og for ikke å snakke om sommeren 1988, som var verre enn i år.

Så runder vi av for denne gang, vi er en uke senere enn beregnet. Nr 3. pleier å komme ut i midten av sept. Vi vil takke alle som har bidratt med stoff. Denne gang fikk vi så mye at vi måtte henge på en ekstra side, og vi har fremdeles noe liggende til jul. Hvis leserne har noe mer liggende så tar vi imot stoff av alle slag.

Så ønsker vi vell møtt i julemånden.